

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

LA BELGA SONORILO

JOURNAL, ESPÉRANTISTE BELGE
MENSUEL.

BELGISCH. ESPERANTISCH
MAANDSCHRIFT.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :

2.50 fr. pour la Belgique ;
3.00 fr. pour l'étranger.

KOSTO DE LA JARA ABONO :

2.50 fr. en Belgujo ;
3.00 fr. en eksterbelgaj landoj.

JAARLIJKSCHE INSCRIVINGSPRIJS :

2.50 fr. voor België ;
3.00 fr. voor den vreemde.

Un numéro (*huit pages*) 0.25 fr.

Unu numero (ok paĝoj) 0.25 fr.

Het nummer (*8 bladz.*) 0.25 fr.

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.
Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et I. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Avizo grava. — La abonantoj rusaj povas sendi la koston de sia abono per papermono (unu rublo). Poŝtmarkoj de ĉiuj landoj estas akceptitaj nur po du trionoj ($\frac{2}{3}$) de la valoro.

ENHAVO.

- 1° La gazetaro Esperantista.
- 2° Alvoko al la Flandranoj.
- 3° La unuaj paŝoj de la lingvo Esperanto en Belgujo.
- 4° La klubo l'Unua kaj ĝia gazeto.
- 5° Punebro frapas la Reĝan Familion kaj atingas la tutan Belgujon.
- 6° Avizoj diversaj.

SOMMAIRE.

- 1° La Presse Espérantiste.
- 2° Appel aux Flamands.
- 3° Les premiers pas de l'Espéranto en Belgique.
- 4° Le Club « l'Unua » et son journal.
- 5° Un deuil, frappe la Famille Royale et atteint la Belgique entière.
- 6° Avis divers.

INHOUD.

- 1° De Espérantische Drukkers.
- 2° Oproep aan de Vlamingen.
- 3° De eerste stappen van het Esperanto in België.
- 4° De Club « l'Unua » en zijne Gazet.
- 5° Een rouw slaat de Koninklijke Familie en treft gansch België.
- 6° Verscheidene berichten.

A.-J. WITTERYCK-DELPLACE,

IMPRIMEUR-ÉDITEUR

BRUGES, NOUVELLE PROMENADE, 4.

DRUKKER-UITGEVER

BRUGGE, NIEUWE WANDELING, 4.

Principaux Manuels en langue française.

Grammaire et exercices de la langue Internationale Esperanto par L. DE BEAUFONT. — Prix 1.50 fr. (port en plus.)
L'Esperanto en 10 leçons par TH. CART et M. PAGNIER. — Prix 0.75 (port en plus.)
Dictionnaire Esperanto-Français par L. DE BEAUFONT. — Prix 1,50 (port en plus)
 en vente : aux dépôts de la Maison HACHETTE et Cie.

Petit Vocabulaire Français-Esperanto par TH. CART et autres (*ouvrage provisoire en attendant le Dictionnaire Français-Esperanto*) au Secrétariat du groupe Espérantiste de Paris, 10, place de la Bourse, Paris (2^a) et chez SPINEUX et Cie à Bruxelles. — Prix 0.75 (port en plus.)

Bij den schrijver te Hilversum (Holland) — **Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto**, door DREVES UITTERDIJK, Trompschool, Hilversum. — Prijs : fl : 1.50 (3.75 fr.) verzendingskosten daarboven.

Ter pers, bij den drukker van *La Belga Sonorilo* : **Het Esperanto in tien lessen**, aan fr. 0,50.
 Dat werkje zal in den loop dezer maand kunnen geleverd worden.

JOURNAUX ESPÉRANTISTES — ESPERANTISCHE BLADEN.

L'Espérantiste fr. 5.00 par an comprenant l'inscription comme membre de la S. p. p. E. (5.00 fr. 's jaars *recht gevende tot de inschrijving als lid van de S. p. p. E.*) Mr EDOUARD BRÉON, Secrétaire de la S. p. p. E. 6, rue du Levant, à Vincennes, près Paris.

Lingvo Internacia fr. 5.75 par an (5.75 fr. 's jaars) Mr PAUL DE LENGVEL à Szegzârd, Hongrie.

La Lumo fr. 3.00 par an (3.00 fr. 's jaars) Mr A. REMBERT, 79 rue St-Christophe, Montreal, Canada

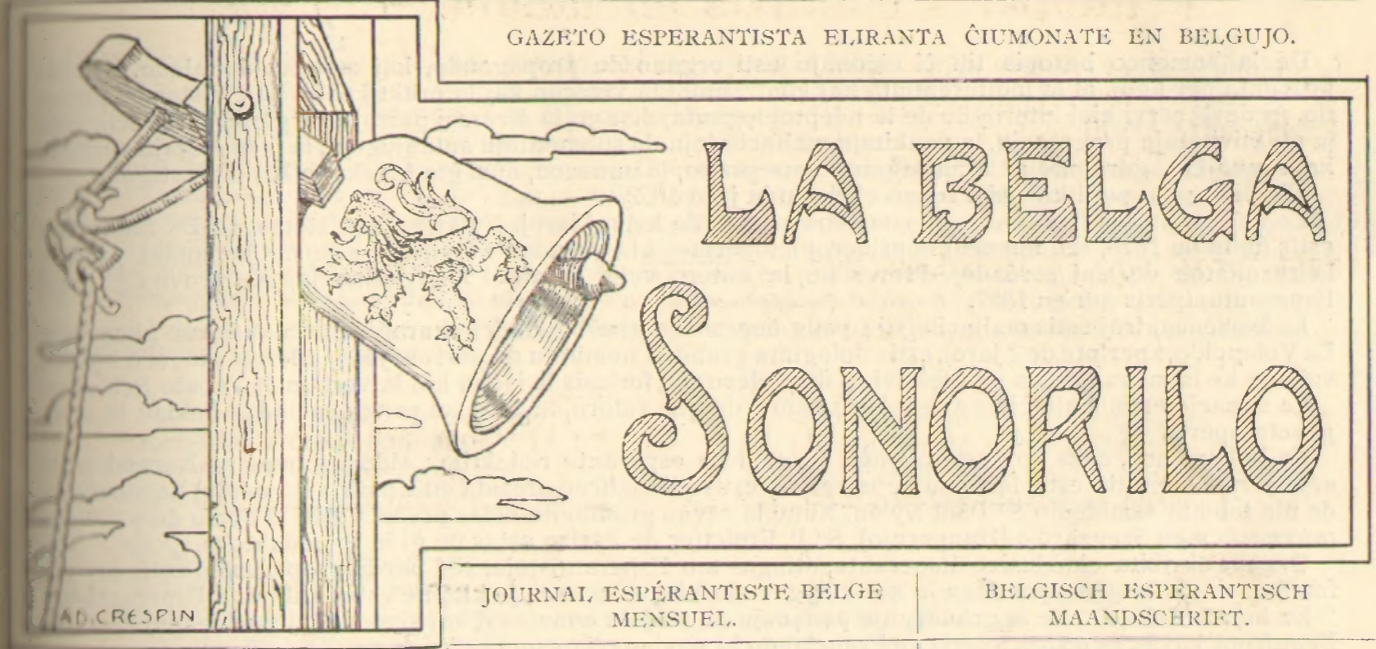
La Rondiranto fr. 3.50 par an (3.50 fr. 's jaars) Mr G. P. OREŠKOV, Philipoplo, Bulgarie.

On peut aussi demander les abonnements à ces journaux en s'adressant à Mr MAURICE SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir à Courtrai, qui les transmettra aux diverses rédactions.

Men mag ook inschrijvingen op die bladen vragen bij Mijnheer MAURICE SEYNAEVE, 3, Toekomststraat te Kortrijk, die ze aan de verschillende besturen zal overmaken.

Loko luebla.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL.	BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.
PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL : 2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger.	KOSTO DE LA JARA ABONO : 2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj.
Un numéro (huit pages) 0.25 fr.	Unu numero (ok paĝoj) 0.25 fr.
Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles. Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken. Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai. Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPICE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.	

La gazetaro Esperantista.

Ĉia spirita entrepreno, ĉia scienca verko, pro ĝia kreado mem, celas eksteriĝi.
 Por atingi tian celon : konigi farajon al la tuta publiko, la gazetaro estas unu el la plej bonaj rimedoj.
 La pasinta centjaro vidis mirindan vastigon de la plej diversaj eldonadoj, gazetoj, revuoj, k. t. p. montrantaj tage per nemalaperigeblaj figurajoj la intersekvantaj verkojn de l' spirito homa : arto, scienco, literaturo, ĉiaj eltrovoj estas klarigataj, ĉiaj farigoj komentariataj, ĉiaj agoj publike diskutataj, registrataj.

La scienculoj forlasis siajn apartajn turojn, kaj iras al la popolo.
 Entrepreno kiel *Esperanto*, kiu interesas nekalkuleblan nombron da homoj, de diversaj kulturo, nacieco, lingvaĵo, devis laŭiri tiun ĉi vojon kaj krei por si propran organon.

La Presse Espérantiste.

Toute œuvre intellectuelle, tout travail scientifique tend, par sa création même, à s'extérioriser.
 Pour atteindre son but : faire connaître son œuvre au grand public, la presse est un des meilleurs moyens.
 Le siècle passé a été témoin du développement merveilleux des publications les plus diverses, journaux, revues etc., indiquant chaque jour en traits ineffaçables les travaux successifs de l'esprit humain : art, science, lettres, toutes les découvertes sont expliquées, tous les faits commentés, tous les actes publiquement discutés, enregistrés.
 Les hommes de science ont abandonné leur tour d'ivoire et sont au peuple.
 Une entreprise comme l'Esperanto, qui intéresse un nombre incalculable d'hommes de culture, de nationalité, de langue différentes, devait suivre cette voie et se créer un organe particulier.

De Esperantische Drukkers.

Elk verstandelijk voortbrengsel, elk wetenschappelijk werk, door zijn ontstaan zelf, tracht zich te verspreiden.
 Om zijn doel te bereiken, om zijn werk van iedereen te doen kennen, is de drukpers een der beste middelen.
 De verledene eeuw is getuige geweest van de wonderbare vermenigvuldiging der verschillende drukuitgaven, dagbladen, tijdschriften, enz., die iedereen dag, in onuitwisbare trekken, de opeenvolgende werken van 's menschen geest deden kennen : kunst, wetenschap, letteren, al de ontdekkingen worden uitgelegd, al de gebeurtenissen verklaard, al de daden openlijk beoordeeld en geboekt.
 De geleerden hebben hunnen ivoeren toren verlaten en gaan tot het volk.
 Eene onderneming, als het Esperanto, waarin een ontelbaar getal menschen van verschillende beschaving, verschillende volkstammen en verschillende talen belang hebben, moest ook dien weg volgen, en een bijzonder orgaan in het leven roepen.

FUNEBRO FRAPAS LA REGAN FAMILION KAJ ATINGAS LA TUTAN BELGUJON.

La reĝino *Marie-Henriette* mortis en Spa'o la 19^{an} de Septembro, kelkajn tagojn post la apero de la « Belga Sonorilo ». Ni kredas respondi al la sento de niaj gelegantoj, respektigante la memoron de Tiu, kiu estis vere Reĝino per graciaeco, boneco kaj almozemeco kaj kies patrino koro estis tiel kruele premita.

Un deuil frappe la Famille Royale et atteint la Belgique entière.

La reine *Marie-Henriette* est morte à Spa le 19 septembre, quelques jours après l'apparition de la « Belga Sonorilo ». Nous croyons répondre aux sentiments de nos lecteurs, en vénérant la mémoire de Celle qui fut vraiment Reine par la grâce, la bonté et la charité, et dont le cœur de mère fut si cruellement frappé.

Een rouw slaat de Koninklijke Familie en treft gansch België.

De koningin *Maria-Hendrika* is overleden te Spa den 19^{en} September, eenige dagen na het verschijnen van de « Belga Sonorilo ». Wij gelooven te beantwoorden aan de gevoelens onzer lezers, met de gedachtenis te vereeren van Deze die waarlijk Koningin was door bezaligheid, goedheid en liefdadigheid, en wier moederhart zoo wredelelijk getroffen werd.

Avizoj diversaj.

La Belga Sonorilo dankas tre kore ĉiujn Belgajn ĵurnalojn, kaj ili estas multaj, kiuj anoncis ĝian aperon. La multaj ricevitaj petoj pruvas ke la alvoko kiun ni petis la presaron disdoni estis aŭdata. Ni esperas ke la personoj al kiuj ni sendis provan numeron ne bedaŭris sian peton kaj ke sia kuriozeco estis plenumita. Ni estas certigitaj ke pli ol unu el ili fariĝos varmaj samideanoj. Al ĉiuj kunfratoj niaj, dankon!

**

La gravaj elspezoj kiujn la du unuaj numeroj de la Belga Sonorilo kaŭzis, ne permesos al la redakcio disdoni, senpage, la sekvantajn numerojn. La kosto de la abono estas tre favora, tial ni ne dubas ke ĉiu kiu sin interesas al la sukceso de la Esperanto ne ŝanceliĝos kaj enskribigos sin kiel abonanto. Tamen ni estos ĉiam feliĉaj sendi senpage numeron de la Belga Sonorilo al ĉiuj personoj kies peto povus altiri al ni novajn samideanojn.

**

Ni rememorigas al niaj gelegantoj ke la kursoj de la lingvo internacia « Esperanto », kiujn la Poliglota

Avis divers.

La Belga Sonorilo remercie très cordialement tous les journaux belges, et ils sont nombreux qui ont annoncé son apparition.

Les nombreuses demandes que nous avons reçues prouvent que l'appel que nous avons prié la presse de faire, a été entendu. Nous espérons que les personnes à qui nous avons envoyé un numéro d'essai n'ont pas regretté leur demande et que leur curiosité aura été satisfaite. Nous sommes certains que plus d'une d'entre elles deviendront d'ardents adeptes à tous nos confrères, merci!

**

Les grands frais que les deux premiers numéros de la Belga Sonorilo ont occasionnés ne permettront pas à la rédaction de répandre, gratuitement, les numéros suivants. Le coût de l'abonnement est très favorable, c'est pourquoi nous ne doutons pas que celui qui s'intéresse au succès de l'Esperanto n'hésitera pas et s'inscrira comme abonné. Cependant nous serons toujours heureux d'envoyer gratuitement un numéro de la Belga Sonorilo à toutes les personnes dont la demande pourrait nous attirer de nouveaux adeptes.

**

Nous rappelons à nos lecteurs et lectrices que les cours de la langue internationale « Esperanto » que le Cercle polyglotte

Verscheidene berichten.

De Belga Sonorilo dankt van herten alle Belgesche dagbladen en zij zijn talrijk, die zijne verschijning aangekondigd hebben.

De menige vragen welke wij ontvangen hebben, bewijzen dat de oproep dien wij de drukpers verzochten uit te geven, gehoord is geweest. Wij hopen dat de personen aan welke wij een proefnummer gezonden hebben hunne aanvraag niet beklagd hebben en dat hunne nieuwsgierigheid voldaan is. Wij zijn overtuigd dat meer dan één onder hen vurige partijganger worden zal. Aan al onze medebroeders, dank!

**

De groote kosten welke de twee eerste nummers der Belga Sonorilo veroorzaakt hebben, zullen het bestuur niet toelaten, de volgende nummers kosteloos uit te geven. De prijs der inschrijving is zeer voordelig, het is daarom dat wij niet twijfelen dat eenieder die belang stelt in het welgelukken van het Esperanto niet zal aarzelen en zich als abonnent zal laten opschrijven. Nogtans wij zullen altijd gelukkig zijn een kosteloos nummer van de Belga Sonorilo te zenden aan alle personen wier aanvraag ons nieuwe partijgangers zou kunnen aanwerven.

**

Wij herinneren aan onze lezers en lezeressen dat de leergangen der wederlandsche taal « Esperanto » welke de talenkring van

klubo de Bruselo organizas ĉiujare, komencis jam de la lundo 6^a de oktobro 1902 je la oka horo vespere en Hotel Ravenstein, Strato Ravenstein (ĉambro 8^a) en Bruselo.

Dua kurso komencos tuj kiam la unua estos finita, tio estas diri ĉirkaŭe la fino de la nuna jaro.

La kursoj organizataj de la Vastigado de la Lernejo por geinstruistoj komencos la ĵaŭdon 16^{an} de oktobro 1902 je la oka horo vespere en la Lernejo por instruistoj, Boulevard du Hainaut, 110, en Bruselo.

Esperanto estos instruata de Sinjoro Lucien Blanjean, la simpata profesoro de la Poliglota Klubo, kies valoron kaj sindonecon, multaj el ni povis esti. Tiuj kursoj kalkulas nur dek lecionojn, kiel la antaŭaj, kaj kiel tiuj ĉi, ili estos tute senpagaj; sufiĉas skribi al la sekretario de la Societo kies kurson oni deziras ĉeesti; oni povas ankaŭ sin turni al la redakcio de la Belga Sonorilo kiu faros la necesajn enskribaĵojn. Oni povas ankoraŭ enskribiĝi la kursajn tagojn ĉe la profesoro.

**

Sinjoro L. Blanjean instruos Esperanton ankaŭ ĉe Antverpeno. La Kurso, organizata per l'Antverpena sekcio de la *Federacio de la lernantoj de la Belgaj gimnazioj* efektiviĝos de la dimanĉo 12^{an} de oktobro 1902 je la naŭa horo matene kaj daŭras ĉia dimanĉo en la « Athénée Royal » en Antverpeno.

Oni povas sciigi la kondiĉojn kaj enskribiĝi sin turnante al S^o E. Desguin, Avenue des Arts, 98, en Antverpeno. Enskribiĝo: 2 frankoj.

de Bruxelles organise chaque année ont commencés dès le lundi 6 octobre 1902 à 8 heures du soir à l'Hôtel Ravenstein, rue Ravenstein, (salle 8) à Bruxelles.

Un second cours commencera immédiatement lorsque le premier sera terminé, c'est-à-dire vers la fin de l'année actuelle.

Les cours organisés par l'Extension de l'École Normale commenceront le jeudi 16 octobre 1902 à 8 heures du soir, à l'École Normale pour jeunes gens, 110, Boulevard du Hainaut, à Bruxelles.

L'Esperanto sera enseigné par M. Lucien Blanjean, le sympathique professeur du cercle polyglotte dont plusieurs d'entre nous ont pu apprécier la valeur et le dévouement.

Chacun de ces cours sera complet en 10 leçons, comme les précédents, et entièrement gratuit.

Il suffit d'écrire au secrétaire de la société dont on désire suivre le cours; on peut aussi s'adresser à la rédaction de la Belga Sonorilo qui fera le nécessaire. On peut encore se faire inscrire les jours de cours auprès du professeur.

**

Monsieur L. Blanjean donnera également un cours d'Esperanto à Anvers. Ce cours, organisé par la section d'Anvers de la *Fédération des élèves des Athénées de Belgique* commencera le dimanche 12 octobre 1902 à 9 heures du matin et se continuera tous les dimanches, dans les locaux de l'Athénée d'Anvers.

On peut prendre les conditions et se faire inscrire en s'adressant à Monsieur E. Desguin, Avenue des Arts, 98, à Anvers. Inscription: 2 francs.

**

La lettre en 6 langues de Mr Kazi-Girej sera envoyée à toute personne qui en fera la demande à la rédaction.

**

Les renseignements sur l'Esperanto peuvent toujours s'obtenir en écrivant au Président de la Section Espérantiste du Cercle Polyglotte, Hôtel Ravenstein, à Bruxelles.

On peut aussi s'adresser aux personnes suivantes qui s'empresseront de donner toutes les indications désirables:

En Esperanto et en Français: Messieurs E. et L. BLANJEAN, rue de Wautier, 14, à Laeken; — JOS. JAMIN, rue des Drapiers, 55, Bruxelles; — G. CHOTIAT, 3, rue de Bériot, à St-Josse-ten-Noode; — Sous-lieutenant L. JAMIN, 92, Avenue Isabelle, Anvers; — Sous-lieutenant H. LEBET, 49, rue Wallonne, Bruges; — P. PONCELET, conseiller provincial à Gedinne; — F. HELA, sous-officier au régiment des Grenadiers, à Bruxelles.

In het Esperanto, in het Vlaamsch en in het Fransch: Heeren A.-J. WITTEVECK, 4, Nieuwe Wandeling, Brugge; — M. SEYNAEVE, 3, Toekomststraat, Kortrijk; — E. D'ARROIS, 9, Jennaertstraat, St-Jans-Molenbeek; — L. COGEX, Slijpstraat, 61, Gent.

Brussel jaarlijks inricht reeds begonnen zijn op Maandag 6^{en} Oktober 1902, om 8 ure 's avonds, in het Hotel Ravenstein, Ravensteinstraat (8de zaal) te Brussel.

Een tweede leergang zal beginnen zodraast de eerste geëindigd is, het is te zeggen omstreeks het einde van het loopende jaar.

De leergangen ingericht door de Uitbreiding der Normalschool, zullen den Donderdag 16 Oktober 1902, om 8 ure 's avonds, in de Normalschool der jongelingen, 110, Henegouwsche Laan, te Brussel, aanvang nemen.

Heer Lucianus Blanjean, de gevierde leeraar van den talenkring, wiens bekwaamheid en zelfopoffering velen onder ons hebben kunnen waardeeren, zal het onderricht in de Esperantotaal geven.

Ieder van die leergangen zal, gelijk de voorgaande, in 10 lessen volledig zijn en geheel en gansch kosteloos.

Het is voldoende te schrijven aan den sekretaris van den kring, waaraan men begeert de lessen te volgen; men kan zich ook wenden tot den opstelraad van de Belga Sonorilo, die al het noodige zal doen. Ook mag men zich doen inschrijven op de leerdagen, bij den leeraar.

**

De Heer L. Blanjean zal te Antwerpen insgelijks eenen leergang van Esperanto geven. Die leergang, ingericht door de Antwerpsche afdeling van den Belgischen Bond der leerlingen van de Atheneums, zal beginnen op Zondag, 12^{en} Oktober 1902, om 9 ure 's morgens, en zal alle Zondagen voortgezet worden in de zalen van het Atheneum van Antwerpen.

Men kan inlichtingen bekomen en zich laten inschrijven bij den Heer E. Desguin, Kunstlaan, 98, te Antwerpen. Inschrijving: 2 frank.

**

De brief van Mr Kazi-Girej, in 6 talen, zal gezonden worden aan al de personen die zulks zullen vragen aan den opstelraad.

**

Inlichtingen over het Esperanto kunnen steeds bekomen worden met te schrijven aan den Voorzitter der Esperantische Afdeling van den Talenkring, Hotel Ravenstein, te Brussel.

Men mag zich ook wenden tot de volgende personen, die zich zullen verhaasten alle wenschelijke inlichtingen te geven:

KONTINENTA KOMPANIO

HINLANDO — RUSLANDO

Tenejo en Belgujo : S^o J. PRINGIERS

Rue de la Monnaie, 41, BRUGES.

PREZARO

pri Rusaj teoj « Sanktoj de la Tzaroj. »

Markoj : A. D. G. Imperiaj Palacoj.

Teujo enhavanta	25	gramojn	Prezo	franko	1.50
—	—	50	—	frankoj	3.00
—	—	125	—	—	6.00
—	—	250	—	—	10.00

Ĉia el tiuj teoj, per ĝia riĉa kaj bonega gusto, estas inda klasigi inter la teoj kiuj, de longtempe, estas famaj en Ruslando pri siaj ecoj. Ili estas elektitaj en ĉiuj ceremonioj kaj festenoj solenaj kie oni servas nune teon, uzado ĉarma kaj patriarka. Ĉiuj teoj niaj estas enlokigitaj en metalaj skatoletoj perfekte fermitaj.

SPINEUX & CIE

— FREMDA LIBREJO —

FONDITA EN 1833

62, Montagne de la Cour

BRUSELO.

Telefono 3688

Telefono 3688

Libroj eldonitaj de HACHETTE & CIE

Vendas ĉiujn esperantistajn librojn kaj, ĝenerale, ĉiujn librojn verkitajn en ia lingvo.

KORESPONDANTOJ EN ĈIUJ ALIAJ LANDOJ.

ONI KORESPONDAS ESPERANTE.

Ĉiuj verkoj kiuj eliras el la presejo de nia

“ *Belga Sonorilo* ”

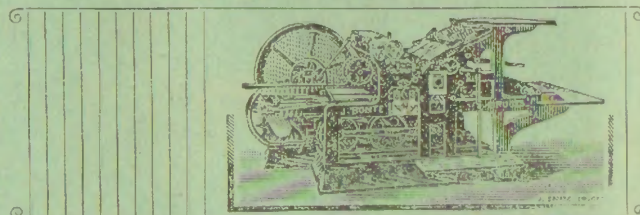
estas presitaj kun la plej akurata zorgo kaj rapideco. Se vi deziras presigi verkojn, petu pri la prezoj kaj modeloj.

* KOMERCEJO *

JULES BONTE

RUE DES BOUCHERS, 55

BRUGES.

Tuta aranĝigo de presejoj. — Fabrikado de maŝinoj por presi. — Ĉiuj iaj specoj da literoj kaj duailoj. — Broĉiloj per nikelfadeno, altranĉiloj, premiloj por atlasigi, numerigiloj, inkoj, klišaĵoj, k. t. p.

Post peto, oni sendas, senpage, modelojn kaj prezarojn.

“ *Universala gluo* ”

ESTAS LA PLEJ BONA.

Tenejo por Eŭropo ĉe

S^o WITTERYCK-DELPLACE

BRUGO (Belgujo).

Oni akceptus agenton en ĉia lando.

VENDEJO KONFIDINDA.

J. PRINGIERS, peltisto

Rue de la Monnaie, 41, BRUGES.

Havas la honoron sciigi sian multnombrian klientaron ke li ĵus novigas sian kolekton da komercaĵoj, estas diri pli ol kvin mil novpecoj da felajoj diversaj. — Speciala metiejo por reuzebligi. — Purigo kaj novigo de ĉiuj iaj formoj de felajoj; sola vendejo kiu ĝi mem fabrikas la felajojn en Bruĝo.

NI REKOMENDAS LA PLUMOJN

BAINOL kaj FARJON de Parizo.

Sin turni al

S^o WITTERYCK-DELPLACE, BRUGO

TENEJO POR BELGUJO

PLI OL 500 SPECŬOJ.